

Hele dette Spørgsmaal betragter jeg imidlertid som værende ude af Verden efter den Henvendelse til Landstinget, som nu har fundet Sted fra Realskolens Side, og som jo gaar ud paa, at den føler sig beroliget ved de Forslag, der ere vedtagne ved 2den Behandling. Alle de Medlemmer af Mindretallet, som med Uro saa paa Lovforslaget netop af Hensyn til Realskolen, ville nu kunne anse sig for tilfredsstillende i saa Henseende og kunne fornødtigvis ikke af Hensyn hertil være udelukkede fra at give det deres Stemmer. Det Hovedspørgsmaal bliver saa tilbage: Fremmer denne Lov ogsaa den lærde Skoles eller Gymnasiets Interesser? Derom har jeg mine personlige Tvivl for saa vidt angaar de sproglige Retninger. Det staar for mig som meget usikkert, hvorvidt de lærde Skoler ville kunne løse deres Opgave med det meget ringe Antal Klasser, de ville faa i Sammenligning med den gældende Ordning, og jeg spørger mig selv, om det ikke vil føre til en Tilbagegang for den Del af den højere Almendannelse, som grunder sig paa og har sin væsentligste Kilde i Oldtidssprogene. Jeg ved, at denne personlige Tvivl ogsaa næres af enkelte Mænd i den pædagogiske Verden. Men ved at undersøge, hvad jeg selvfølgelig, saa vidt det har staaet til mig, har gjort, om den almindelige Opinion inden for den lærde Skole deler den Tvivl om Muligheden af Opgavens Løsning, som jeg personlig nærer, er jeg kommen til den Overbevisning, at det er ikke Tilfældet. Allerede tidligere har der jo foreligget et Forslag, som paa en noget lignende Maade som det nærværende begrænsede Antallet af de Klasser, i hvilke Oldtidssprogene skulde læres. Jeg havde den Gang, hyad jeg endnu tydelig mindes, en Samtale med en fremragende Mand af den klassisk-sproglige Retning, en Filolog og Skolebestyrer. Han udtalte meget bestemt, at for ham og dem, der kunde føre deres eget Kendskab til Oldtidssprogene og deres Færdighed i at bibringe Eleverne disse, tilbage til Madvig, for dem var der ingen Tvivl om, at de vilde kunne løse deres pædagogiske Opgave ogsaa med det begrænsede Antal Timer. Men hvis det er rigtigt, saa følger deraf ogsaa, at man ikke behøver at frygte for en Tilbagegang i Kulturen, for saa vidt den søger sin Næring i Oldtidssprogene. Hvad jeg den Gang erfarede, har bekræftet sig yderligere under de Samtaler, jeg har ført med Mænd af samme Retning i Anledning af nærværende Lovforslag. Flertallet af dem, baade de, som

ere begejstrede for Tanken i Loven, og de, som kunde have ønsket den ændret — særlig for den lærde Skoles Skyld — i den Retning, som Mindretallet havde stillet Forslag om ved 2den Behandling, have, saa vidt jeg forstaar, den Opfattelse, at Lovforslaget ikke vil medføre en saadan Fare, som jeg personlig, skønt jeg jo ikke har nogen direkte Erfaring, mener er til Stede. Under disse Forhold maa jeg betragte det som min Pligt som Rigsdagsmand at give Lovforslaget min Stemme og bringe de personlige Tvivl, jeg i saa Henseende har, til Tavshed. Jeg nærer det Haab, at den Opfattelse er rigtig, som, saa vidt mig bekendt, Flertallet af Pædagogerne af de forskellige sproglige Retninger nærer, og som gaar ud paa, at det vil lykkes at føre Undervisningen videre ad denne Vej til det Maal, som vi alle ønske, at den lærde Skole skal naa. Dette har jeg fundet Anledning til at udtale til Forklaring af min egen personlige Stemmegivning for Loven, men jeg henstiller naturligvis ganske, om andre ærede Medlemmer af Mindretallet ville gøre det samme.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Jeg skal ikke her ved den endelige Behandling af Lovforslaget, komme ind paa almindelige Betragtninger over dets Indhold, men jeg har et Par Bemærkninger, som jeg ønsker at gøre her i Tinget, fordi jeg mener, at Rigsdagen bør kende dem. Naar Lovforslaget bliver ophøjet til Lov, hvad jeg har Haab om vil ske, saa staar der jo et stort Arbejde tilbage med dets Gennemførelse. Der skal udstedes forskellige kongelige Anordninger, saaledes som det findes antydnet i § 27, og Affattelsen af disse vil kræve adskillig Overvejelse, som i første Linie maa finde Sted i Ministeriet, men som ogsaa vil nødvendiggøre Tilkaldelse af sagskyndig, navnlig pædagogisk Medhjælp. Men saadant koster selvfølgelig Penge, ligesom Loven ogsaa vil foranledige Udsendelsen af en Mængde Skrivelser, Cirkulærer og andre Tryksager. Jeg betragter det som min Pligt at udtale dette her i Rigsdagen, for at begge Ting paa Forhaand kunne vide, at Gennemførelsen af dette Lovforslag vil kræve Bevillinger paa Finansloven, naturligvis ikke store Bevillinger, men dog en Del Penge. Der er ogsaa et andet Punkt, som vil foranledige, at jeg maa gaa til Rigsdagen om en Bevilling. Man har her i Tinget ændret § 22. Oprindeligt var der i denne Paragraf normeret et bestemt Antal faste Lærere ved Statens Latin-